Κυριακή Η' Λουκά: Ανάλυση της παραβολής του καλού Σαμαρείτη (Γέροντας Φιλόθεος Ζερβάκος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 10 Νοεμβρίου, 2023

(Λουκ. 10:25-37)

Εμείς όλοι οι άνθρωποι, εξαιτίας της παράβασης των προπατόρων μας και της παρακοής, λάβαμε ως κληρονομιά την κατάρα και την καταδίκη την αιώνια και ξεπέσαμε από την ουράνια Ιερουσαλήμ σε αυτήν την **πρόσκαιρη πατρίδα, η οποία είναι γεμάτη από θλίψεις και στενοχώριες, από πόνους και συμφορές** , τις οποίες μας επιφέρουν οι ληστές, οι νοητοί δαίμονες, που μας πληγώνουν κάθε μέρα. Πληγές είναι οι αμαρτίες τις οποίες μας επιφέρουν η υπερηφάνεια, ο φθόνος, η ζήλεια, η μνησικακία, η κατάκριση, η καταλαλιά, η συκοφαντία, οι ασέλγειες, οι πορνείες, οι μοιχείες, οι κλοπές, οι αδικίες και γενικά κάθε αμαρτία την οποία πράττει ο άνθρωπος, με τη συνεργεία του πονηρού δαίμονα, διότι εκείνος είναι που μας τραυματίζει, μας πληγώνει.

Ο Θεός μας έδωσε σύνεση, σοφία και διάκριση, αλλ’ επειδή δεν προσέχουμε και δεν φροντίζουμε, **δεχόμαστε τις πληγές και τα τραύματα από τους δαίμονες και ως αμαρτωλοί πέφτουμε κάτω ημιθανείς** . Και αν πεθάνουμε από τις πληγές και τα τραύματα που μας επιφέρουν οι πονηροί, οι ληστές δαίμονες, τότε πεθαίνουμε τον αιώνιο θάνατο, καταδικαζόμαστε στην αιώνια κόλαση.

Ενώ η ανθρώπινη φύση βρισκόταν ημιθανής από τα τραύματα και τις πληγές, τις οποίες οι **ληστές** –οι νοητοί δαίμονες– επέφεραν στο ανθρώπινο γένος, «κατά συγκυρία», λέει, πέρασε κάποιος **ιερέας** και είδε τον άνθρωπο αυτόν τον τραυματισμένο και εξακολούθησε τον δρόμο του. Δεν τον ευσπλαχνίσθηκε, δεν είχε δύναμη να του προσφέρει βοήθεια. Παρομοίως έπραξε και ο **λευΐτης**. Και αυτός πέρασε, τον είδε τραυματισμένο και δεν μπόρεσε να του προσφέρει καμία βοήθεια. Ο ιερέας και ο λευΐτης **εικονίζουν τους Προφήτες, τους απεσταλμένους του Θεού για να διδάξουν τους ανθρώπους να αποφεύγουν την αμαρτία** , να μην ακούν τους πονηρούς δαίμονες που τους παρακινούν και προτρέπουν στην αμαρτία. Αλλ’ **ούτε Προφήτης ούτε δίκαιος ούτε κανείς άλλος απεσταλμένος από τον Θεό για βοήθεια του ανθρώπου μπόρεσε να βοηθήσει τον άνθρωπο, που έπεσε στα χέρια των ληστών και τραυματίσθηκε…**

Σαμαρείτης είναι ο Χριστός, ο γεννημένος από την Αγία και αειπάρθενο Θεοτόκο Μαρία, ο μονογενής Υιός και Λόγος του Θεού, ο οποίος ήλθε στον κόσμο για να σώσει τον κόσμο από την αμαρτία. Να μας σώσει από την αιώνια καταδίκη, από τα δεσμά του άδη και της φθοράς και να μας επαναφέρει, πάλι, στην πρώτη πατρίδα, την αρχαία μακαριότητα, στην άνω Ιερουσαλήμ, στον Παράδεισο. Και οι άνθρωποι, αντί να Τον αγαπήσουν, αντί να υπακούσουν στη διδασκαλία Του, Τον φθόνησαν, Τον κάκισαν, Τον αρνήθηκαν και Τον σταύρωσαν.

Σε τέτοια κακία έφθασε η ανθρώπινη φύση, οι άνθρωποι, ώστε να υβρίζουν Εκείνον, ο οποίος ήλθε να θεραπεύσει τις πληγές μας, τις ασθένειές μας, να πληρώσει το χρέος των δικών μας αμαρτιών. Έπαθε Εκείνος ο ανεύθυνος, ο αναμάρτητος, για μας τους υπευθύνους, ενόχους, αμαρτωλούς. Αυτός είναι Εκείνος που λυπήθηκε τον άνθρωπο, λυπήθηκε όλους τους ανθρώπους, τους κατατραυματισμένους από τις πληγές, τις οποίες μας επιφέρουν καθ' εκάστην οι δαίμονες, και μας σήκωσε. Το είπε ο Κύριος, μέσω του στόματος του Προφήτη: «*Αυτός εβάστασε τας αμαρτίας ημών και υπέρ ημών έπαθε*». Τιμωρήθηκε από αγάπη προς τον άνθρωπο, προς όλους τους ανθρώπους. Πλήρωσε Εκείνος για τις αμαρτίες, για τις οποίες είμαστε εμείς υπεύθυνοι και ένοχοι. **Έπρεπε εμείς να τιμωρηθούμε και δεν τιμωρηθήκαμε εμείς, αλλά τιμωρήθηκε Εκείνος, ο αναμάρτητος. Γιατί; Για να θεραπεύσει τις πληγές μας, για να θεραπεύσει τις ψυχικές μας ασθένειες.**

Μας σήκωσε λοιπόν επάνω Του. Σήκωσε τις αμαρτίες μας και μας παρέδωσε στο πανδοχείο. **Πανδοχείο είναι η Εκκλησία**. **Τα δύο δηνάρια είναι η Παλαιά και η Καινή Διαθήκη**. **Στην Εκκλησία όσοι προσφύγουν και καταφύγουν και είναι ασθενείς, θεραπεύονται. Πανδοχέας είναι ο ιερέας, είναι ο αρχιερέας, ο διδάσκαλος, ο οποίος με τη διδασκαλία του, όπως με τα φάρμακα, επιχέει στους ασθενείς και τραυματισμένους τη θεραπεία.** Αυτό είναι το έλαιον και ο οίνος. **Το έλαιον και ο οίνος είναι η διδασκαλία, η διδασκαλία εκείνη η προτρεπτική στην αρετή, προς κατόρθωση των αρετών και των εντολών του Θεού και των άλλων αρετών, η διδασκαλία εκείνη η οποία μας απειλεί ότι, εάν δεν φυλάξουμε τον νόμο του Θεού, τις εντολές και γίνουμε παραβάτες, θα τιμωρηθούμε**, όπως λέει ο Απόστολος Παύλος: «*Πάσα παράβασις και παρακοή έλαβε ένδικον μισθαποδοσίαν. Πώς ημείς εκφευξόμεθα τηλικαύτης αμελήσαντες σωτηρίας;*»

Στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη, την οποία μας προσφέρει ο ιερέας και ο ιεροκήρυκας της Εκκλησίας, **εκεί είναι τα φάρμακα. Αυτά είναι τα φάρμακα μέσω των οποίων θεραπεύονται οι πληγές των ψυχών και των σωμάτων, και περισσότερο των ψυχών**. Και είπε στον πανδοχέα ο θεραπευτής των πληγών του τραυματισμένου: *"Επιμελήσου αυτόν και όταν επιστρέψω, ό,τι κόπο έκανες, ό,τι ξόδεψες γι' αυτόν τον ασθενή, εγώ θα σου τα δώσω"*. Αυτό σημαίνει ότι **ο ιερέας και ο διδάσκαλος και ο αρχιερέας και κάθε άνθρωπος της Εκκλησίας οφείλει να θεραπεύει μέσω του λόγου, των νουθεσιών, της αγάπης, της πίστης προς τον Θεό, να θεραπεύει και να διδάσκει τους ανθρώπους, οι οποίοι είναι τραυματισμένοι και πληγωμένοι. Και όταν τους επιμεληθούν και τους θεραπεύσουν, όταν έλθει ο Κύριος κατά την Δευτέρα Παρουσία, θα τους αμείψει για τον κόπο τους...**

Λοιπόν και εμείς οι άνθρωποι πρέπει να θεραπευθούμε, και θα θεραπευθούμε, αν δείξουμε έλεος, πρώτον στις ψυχές μας και δεύτερον σ' εκείνους οι οποίοι έχουν ανάγκη, είναι ασθενείς ψυχικώς.

Πρέπει από την παραβολή αυτή **να μιμηθούμε τον καλό Σαμαρείτη** και να ευσπλαχνισθούμε πρώτα τον εαυτό μας, τις ψυχές μας, οι οποίες είναι τραυματισμένες και καταπληγωμένες από τα πυρφόρα βέλη του πονηρού, τα οποία καθ' εκάστην εκτοξεύει εναντίον μας και μας τραυματίζει. Να λυπηθούμε την ψυχή μας και να μεταχειρισθούμε τα φάρμακα, τα οποία μας έδωσε ο Πανάγαθος Θεός για να φυλάμε την ψυχή μας ατραυμάτιστη και υγιή.

Η ψυχή, αγαπητοί, έχει μεγάλη αξία, τόση αξία, όση δεν έχει όλος ο κόσμος.**Η ψυχή μας αξίζει περισσότερο από όλον τον κόσμο. Αυτήν όμως την ψυχή μας εμείς δεν την προσέχουμε. Το σώμα μας, το οποίο είναι φθαρτό, είναι θνητό, και αύριο, όταν χωρισθεί από την ψυχή, θα γίνει τροφή των σκουληκιών και δυσωδία, αυτό το επιμελούμαστε, φροντίζουμε να το θεραπεύσουμε και, όταν καμιά φορά ασθενήσει, τρέχουμε στον γιατρό και τον παρακαλούμε να μας θεραπεύσει. Την ψυχή μας όμως, την οποία δεν την αγαπούμε, όταν ασθενεί, δεν φροντίζουμε να την θεραπεύσουμε. Πρέπει όμως, όπως φροντίζουμε το σώμα, έτσι, και περισσότερο, να φροντίζουμε για την αθάνατη ψυχή μας**, της οποίας δεν υπάρχει αντάλλαγμα ισάξιο, όπως λέει ο Κύριος: «*Τι γαρ ωφελήσει άνθρωπον, εάν κερδήση τον κόσμον όλον, και ζημιωθή την ψυχήν αυτού; ή τι δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού;*» (Μαρκ. 8:36).

(Από το περιοδικό "Όσιος Φιλόθεος της Πάρου" τ. 29, Μάϊος -Αύγουστος 2010, Εκδ. "Ορθόδοξος Κυψέλη", σελ. 84)

(Πηγή ψηφ. κειμένου: koinoniaorthodoxias.org*)*